

**การศึกษาวิจัยกฎหมายจัดตั้งองค์กรภาครัฐ
ที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ของประเทศไทย
เปรียบเทียบกับต่างประเทศ**

**Legal Study on the Establishment of Public Organization
Promoting Small and Medium Enterprises (SMEs)
in Thailand: Possible Lessons from Foreign Countries**

วริยา ล้ำเลิศ¹

คณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์,
118 หมู่ที่ 3 ถนนเสรีไทย แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240,
เมลล์ติดต่อ: starboom14@hotmail.com

Wariya Lamler²

Graduate School of Law, National Institute of Development Administration,
118 Moo 3 Serithai Road Klong-chan Bangkapi Bangkok 10240,
Email: starboom14@hotmail.com

ดวงทิพย์ บุญปลูก³

สำนักงานศาลปกครองสูงสุด, สำนักงานศาลปกครอง
เลขที่ 120 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210,
เมลล์ติดต่อ: duangthip0409@hotmail.com

Duangthip Boonplook⁴

The Supreme administrative Court, 120 Moo 3 Cheang Wattana Rd Tungsonghong Lak-si Bangkok 10210,
Email: duangthip0409@hotmail.com

ไกลกังวล บุญปลูก⁵

สำนักงานศาลปกครองสูงสุด, สำนักงานศาลปกครอง
เลขที่ 120 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210
เมลล์ติดต่อ: duangthip0409@hotmail.com

Klaikangwon Boonplook⁶

The Supreme administrative Court, 120 Moo 3 Cheang Wattana Rd Tungsonghong Lak-si Bangkok 10210,
Email: duangthip0409@hotmail.com

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์, อาจารย์ประจำ

² Assistan Profosser, Lecturer

³ พนักงานคดีปกครองชำนาญการ

⁴ Case administrative officer

⁵ พนักงานคดีปกครองชำนาญการ

⁶ Case administrative officer

ธนาชัย สุนทรอนันตชัย⁷

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ,
18/18 ถนนบางนา-ตราด ตำบลบางโจรง อำเภอบางพลี สมุทรปราการ 10540,
เมลล์ติดต่อ: golf_tanachai@hotmail.com

Tanachai Suntonanantachai⁸

Faculty of Law, Huachiew Chalermprakiet University,
18/18 Bangna-Trat rd Bangchalong Bangphill Samutprakarn 10540,
Email: golf_tanachai@hotmail.com

พีรพล เจตโรจนานนท์⁹

นักวิจัยอิสระ และนักศึกษาปริญญาเอก, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2 ถนนพระจันทร์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 12000
เมลล์ติดต่อ: pop.peerapon@gmail.com

Peerapon Jaderojananont¹⁰

Independent Researcher and PhD Candidate, Faculty of Law, Thammasat University,
2 Prachan Road Pranakorn Bangkok 12000
Email: pop.peerapon@gmail.com

ภัทรพร เย็นบุตร¹¹

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ,
18/18 ถนนบางนา-ตราด ตำบลบางโจรง อำเภอบางพลี สมุทรปราการ,
เมลล์ติดต่อ: paewsak@hotmail.com

Pattaraporn Yenbutra¹²

Faculty of Law, Huachiew Chalermprakiet University,
18/18 Bangna-Trat rd Bangchalong Bangphill Samutprakarn 10540,
Email: paewsak@hotmail.com

⁷ อาจารย์ประจำ

⁸ Lecturer

⁹ นักวิจัยอิสระและนักศึกษาปริญญาเอก

¹⁰ Independent Researcher and PH.D. Candidate

¹¹ อาจารย์ประจำ

¹² Lecturer

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์กฎหมายจัดตั้ง แนวนโยบายภาครัฐ โครงสร้างการบริหารงาน และอำนาจหน้าที่ขององค์กรภาครัฐในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยเปรียบเทียบกับของประเทศไทย เพื่อให้สอดคล้องกับผลกระทบของการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อ SMEs ไทย ที่ต้องเสริมสร้างศักยภาพของธุรกิจตนให้เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจระหว่างประเทศ สำหรับระเบียบวิธีวิจัยนั้น ใช้วิธีผสมผสานทั้งการวิจัยข้อมูลเชิงเอกสารของประเทศไทย และของต่างประเทศ จำนวน 5 ประเทศ คือ ประเทศญี่ปุ่น สาธารณรัฐสิงคโปร์ สาธารณรัฐเกาหลีใต้ สาธารณรัฐฝรั่งเศส และประเทศออสเตรเลีย ตลอดจนการวิจัยภาคสนาม ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสอบถาม สัมภาษณ์เชิงลึก และการประชุมระดมความคิดเห็น จากผลการศึกษาวิจัย คณะผู้วิจัยพบว่า การกำหนดนิยาม ความเป็นมาและหลักการสำคัญของเขตลักษณะโครงสร้างองค์กร โครงสร้างการบริหาร และอำนาจหน้าที่ขององค์กรงบประมาณและการสนับสนุนจากภาครัฐ รูปแบบการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs และการดำเนินการที่ประสบผลสำเร็จของประเทศไทยที่ศึกษาสามารถนำมาเปรียบเทียบเพื่อเป็นแนวทางในการปรับโครงสร้างองค์กรและอำนาจหน้าที่ หน่วยงานกำกับดูแลการทำงานด้านการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การจัดให้มีเครือข่ายในส่วนภูมิภาคเพื่อส่งเสริม SMEs การเพิ่มมาตรการติดตามตรวจสอบการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs และการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่ SMEs อย่างมีประสิทธิภาพด้วยวิธีการที่หลากหลายและเป็นประโยชน์ต่อ SMEs อย่างแท้จริง

คำสำคัญ: วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, กฎหมายจัดตั้งองค์กร

Abstract

The core theme of this research aims to explore and discuss the establishment of public organization promoting Small and Medium Enterprises (SMEs) in selected foreign countries: Japan, Singapore, Republic of Korea, France, and Australia, through the analysis of those legal and policy mechanisms, institutional arrangements, and public functions in order to take the research's outcome into comparative study with Thailand's practice and also to determine the opportunities of Thailand's SMEs in ASEAN approach. In terms of the methodology, the documentary and empirical research, including quantitative survey, in-depth interview and public hearing, are to be jointly taken into this account. As a result of this research, it is clearly found that there are the following points: the definition, background and rationale, scope of administrative structure, organization's functions, budget, public assistances, the means of SME encouragement, and successful practices, which can be analogically studied along with Thailand's in order to rearrange the institutional structure of the related the public entity promoting SMEs in Thailand. Moreover, this research also recommends that provincial network should be re-established to powerfully serve the SMEs growth and the role of mitigation must be closely paid attention. Finally, the entity should practically provide various financial assistance that renders them more helpful.

Keywords: Small and Medium Enterprises (SMEs), The Office of SMEs Promotion, Law on Establishment of Organization

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากสถานการณ์ในอดีตที่ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจ “ต้มยำกุ้ง” ในช่วง พ.ศ. 2540 เพื่อแก้ปัญหานี้ ประเทศไทยต้องส่งเสริมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยการให้ความสำคัญกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ซึ่งมีจำนวนมากถึงร้อยละ 99.8 ของวิสาหกิจทั้งหมดของไทย เพราะเป็นหน่วยธุรกิจที่ประเทศไทยมีศักยภาพในการแข่งขันมากกว่าหน่วยธุรกิจขนาดใหญ่ และการส่งเสริมดังกล่าวจะต้องเปิดเสรีทางการลงทุน การบริการ และการค้า ทั้งภายในและต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น โดยที่การเปิดเสรีนี้ย่อมส่งผลให้ SMEs ประสบภาวะที่ต้องแข่งขันกับกิจการค้าทำนองเดียวกันมากยิ่งขึ้น¹³ ดังนั้น เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันจึงได้มีการยกวางพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 ขึ้นเป็นกฎหมายที่กำหนดมาตรการช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุน รวมถึงมาตรการเกี่ยวกับการให้สิทธิประโยชน์ทั้งหลายแก่ SMEs¹⁴ โดยที่พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 กำหนดให้จัดตั้งสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ขึ้นเป็นนิติบุคคล โดยมีภารกิจเป็นศูนย์กลางประสานระบบการทำงานของส่วนราชการ องค์กรของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ เพื่อให้การส่งเสริม SMEs ต่อเนื่องและสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันโดยมีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs หลายประการ

สสว. ได้จัดตั้งขึ้นและดำเนินการตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 มาแล้วประมาณ 15 ปี จึงควรมีการศึกษาถึงสาระสำคัญของกฎหมายจัดตั้งองค์กรภาครัฐ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs และนโยบายภาครัฐในการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ทั้งที่ดำเนินการผ่าน สสว. และหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ เพื่อศึกษาให้ชัดเจนว่ากฎหมายทั้งหลายกำหนดโครงสร้างองค์กร และอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ซ้ำซ้อนหรือคาบเกี่ยวกันอันอาจไม่เหมาะสมต่อการพัฒนาขีดความสามารถของ SMEs ในปัจจุบัน ตลอดจนเปรียบเทียบกฎหมายจัดตั้งองค์กรภาครัฐของไทยที่มีหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs กับกฎหมายจัดตั้งองค์กรภาครัฐของต่างประเทศที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุน SMEs จำนวน 5 ประเทศ ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น สาธารณรัฐสิงคโปร์ สาธารณรัฐเกาหลีใต้ สาธารณรัฐฝรั่งเศส และประเทศออสเตรเลีย ซึ่งเป็นประเทศที่ส่งเสริม SMEs ให้ประสบความสำเร็จจนเป็นที่ประจักษ์ชัด โดยที่แต่ละประเทศมีกลไกทางกฎหมายและนโยบาย

¹³ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย, SMEs Analysis, สืบค้นเมื่อ 18 มิถุนายน 2556, จาก http://www.thaifranchisecenter.com/download_file/files/group12120120629150654.pdf

¹⁴ เรื่องเดียวกัน.

ภาครัฐที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ และเป็นประเทศที่มีบทบาทสำคัญในการค้าเสรีของอาเซียน โดยศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างองค์กร โครงสร้างการบริหาร วัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่ งบประมาณสนับสนุนจากรัฐในการดำเนินงานขององค์กร การส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐสำหรับ SMEs และการเปิดโอกาสส่งเสริมและการสนับสนุนของรัฐ

อนึ่ง การที่ในสถานการณ์ปัจจุบันสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) ได้จัดตั้งกองทุนเพื่อช่วยเหลือ SMEs โดยมุ่งประสงค์จะฟื้นฟูกองทุนต่างๆ ที่สนับสนุน SMEs อยู่แล้วให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมบริหารจัดการกองทุนดังกล่าวด้วย นอกจากนี้ สมาคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ยังได้แสดงความประสงค์ให้ภาครัฐจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือ SMEs โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแก้ไขปัญหาด้านมาตรการทางภาษี และการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่เหมาะสม ในขณะที่ สสว. เองก็มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้วย ดังนั้น เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐได้ประสานความร่วมมือในการให้เงินช่วยเหลือหรือกู้ยืมในการสนับสนุน SMEs อย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกับสถานการณ์ จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาวิจัยถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการสนับสนุนเงินทุนช่วยเหลือ SMEs ให้เหมาะสมด้วย

เมื่อได้วิเคราะห์และสังเคราะห์กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องในประเด็นดังกล่าวแล้ว ก็จะสามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบกับกฎหมายของต่างประเทศ เพื่อให้สามารถนำผลการศึกษาวินิจฉัยดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการเสนอแนะ ปรับปรุงหรือแก้ไขพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 หรือกฎหมายจัดตั้งองค์กรภาครัฐอื่นที่เกี่ยวข้อง และเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายภาครัฐในการปรับปรุงองค์กรภาครัฐของไทยในการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ให้เหมาะสมตามภารกิจต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1) เพื่อทราบและเข้าใจถึงโครงสร้างขององค์กร โครงสร้างการบริหาร วัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่ งบประมาณสนับสนุนจากรัฐ การส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ของ สสว. ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 นโยบายภาครัฐและองค์กรภาครัฐอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs

2) เพื่อวิเคราะห์กฎหมายจัดตั้งองค์กรภาครัฐของต่างประเทศที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนา SMEs ให้เข้มแข็งและประสบความสำเร็จโดยศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายจัดตั้ง สสว. และองค์กรภาครัฐของไทย

3) เพื่อศึกษาวิจัยกฎหมายจัดตั้งองค์กรภาครัฐที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ได้แก่พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 เพื่อนำไป

ผู้การเสนอแนะแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกฎหมายนี้ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

4) เพื่อทราบและเข้าใจถึงโอกาสและผลกระทบของการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อ SMEs ไทย เพื่อให้ สสว. สามารถสนับสนุนให้ผู้ประกอบการ SMEs รวมทั้งองค์กรภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

1.3 วิธีการดำเนินงานวิจัย และขอบเขตการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยผสมวิธี ทั้งการวิจัยข้อมูลเอกสาร และการวิจัยภาคสนาม ซึ่งมีทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลในหลากหลายมิติ อันนำมาสู่การตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) วิจัยข้อมูลเชิงเอกสาร โดยศึกษารวบรวมข้อมูลกฎหมายการจัดตั้ง สสว. กฎหมายจัดตั้งองค์กรภาครัฐอื่น ๆ และแนวนโยบายภาครัฐของไทยที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs รวมถึงเอกสารทางวิชาการ และรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ในรูปแบบสื่อตีพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนศึกษารวบรวมกฎหมายจัดตั้งองค์กรภาครัฐของต่างประเทศที่มีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุน SMEs พร้อมแนวนโยบายภาครัฐในการส่งเสริมสนับสนุน SMEs จำนวน 5 ประเทศ ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น สาธารณรัฐสิงคโปร์ สาธารณรัฐเกาหลีใต้ สาธารณรัฐฝรั่งเศส และประเทศออสเตรเลีย

2) วิจัยภาคสนาม โดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการประชุมระดมความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และศึกษาดูงานกฎหมายจัดตั้งองค์กรภาครัฐของประเทศที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนา SMEs โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1) แบบสอบถาม คณะผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อรวบรวมข้อมูลความคิดเห็น ตลอดจนข้อเสนอแนะของผู้ที่เกี่ยวข้องอันนำมาสู่การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายจัดตั้ง สสว. โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวนไม่น้อยกว่า 500 ชุด ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย ผู้วิจัยได้จากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งแบ่งได้ดังนี้

กลุ่มที่หนึ่ง กรุงเทพมหานคร (ส่วนกลาง) จำนวนไม่น้อยกว่า 200 ชุด

กลุ่มที่สอง ส่วนภูมิภาค 5 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก ภาคใต้ และภาคกลาง แต่ละภูมิภาคไม่น้อยกว่า 50 ชุด รวมทุกภาคแล้ว จำนวนไม่น้อยกว่า 300 ชุด

2.2) การสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง คณะผู้วิจัยจะสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนี้

กลุ่มที่หนึ่ง การสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจากกรุงเทพมหานคร (ส่วนกลาง)

ประกอบด้วย

กลุ่มระดับนโยบาย ได้แก่ ตัวแทนในคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและคณะกรรมการบริหารสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งคณะกรรมการแต่ละชุด รวม 6 คน

กลุ่มระดับผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ ได้แก่ 1) ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือรองผู้อำนวยการฯ กลุ่มยุทธศาสตร์ รองผู้อำนวยการฯ กลุ่มเครือข่ายความร่วมมือ รองผู้อำนวยการฯ กลุ่มความช่วยเหลือสนับสนุน รองผู้อำนวยการสำนักงานฯ กลุ่มบริหารจัดการ 2) ตัวแทนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการศึกษาวิจัย และ 3) กลุ่มผู้ประกอบ การวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

กลุ่มที่สอง การสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจากส่วนภูมิภาค 5 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก ภาคใต้ และภาคกลาง โดยแต่ละภูมิภาคประกอบด้วย ประธานหอการค้าจังหวัดหรือผู้แทน ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดหรือผู้แทน และผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2.3) การจัดประชุมระดมความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง คณะผู้วิจัยจะดำเนินการจัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในหัวข้อ “การดำเนินการโดยผ่านนโยบาย มาตรการ และกฎหมายของ สสว. ในการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ในปัจจุบัน”

2.4) การศึกษาดูงาน คณะผู้วิจัยจะเดินทางไปศึกษาดูงานด้านกฎหมายจัดตั้งองค์กรภาครัฐของประเทศที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนา SMEs ให้เข้มแข็งจำนวน 2 ประเทศ ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น และประเทศสิงคโปร์

3) ประมวลผลการศึกษา/การวิจัยภาคสนาม/การรับฟังความคิดเห็นพร้อมทั้งข้อเสนอแนะ การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายจัดตั้งองค์กรภาครัฐของไทยในการส่งเสริมสนับสนุน SMEs และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายภาครัฐในการปรับปรุงองค์กรภาครัฐของไทยในการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ให้เหมาะสม โดยเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของกฎหมายจัดตั้งองค์กรภาครัฐของไทยและต่างประเทศที่ได้ทำการศึกษามา

4) จัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำเสนอ เผยแพร่ และรับฟังข้อเสนอแนะต่อร่างผลการศึกษาวิจัย

5) จัดทำรายงานผลการศึกษาวิจัยกฎหมายจัดตั้งองค์กรภาครัฐที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ของประเทศไทยเปรียบเทียบกับต่างประเทศ (รายงานฉบับสมบูรณ์)

1.4 ประโยชน์ที่จะได้รับ

1) ทำให้ทราบและเข้าใจถึงโครงสร้างขององค์กร โครงสร้างการบริหาร วัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่งบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐ การส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ของ สสว.

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 นโยบายภาครัฐ และองค์การภาครัฐอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs

2) สามารถวิเคราะห์กฎหมายจัดตั้งองค์การภาครัฐของต่างประเทศที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนา SMEs ให้เข้มแข็งและประสบผลสำเร็จ โดยศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายจัดตั้ง สสว. และองค์การภาครัฐของไทย

3) ทำให้ได้ผลการศึกษาวิจัยแนวทางแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายจัดตั้งองค์การภาครัฐที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุน SMEs คือ พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 เพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

4) สามารถสนับสนุนให้ผู้ประกอบการ SMEs รวมทั้งองค์การภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผ่านการดำเนินงานของ สสว. ได้

2. ผลการศึกษาวิจัย

คณะผู้วิจัยได้มีผลการศึกษาวิจัยในเชิงวิเคราะห์เปรียบเทียบโดยนำเสนอข้อมูลของไทยและต่างประเทศเกี่ยวกับองค์การภาครัฐที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ขอบเขตและข้อคำนึงถึงการช่วยเหลือและสนับสนุน ตามประเด็นดังต่อไปนี้

2.1 องค์การภาครัฐที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ของประเทศไทย

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) จัดตั้งขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 โดยกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดโครงสร้าง การบริหาร โครงสร้างองค์กร ตลอดจนอำนาจหน้าที่ของ สสว. เอาไว้อย่างชัดเจน และจำแนกการบริหารงานเป็นสามส่วน ได้แก่ คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คณะกรรมการบริหารสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และสสว. ทั้งนี้ สสว. ได้รับงบประมาณจากภาครัฐและได้บริหารจัดการเพื่อจัดตั้งเป็น “กองทุน” สำหรับส่งเสริม SMEs ที่ขอเข้ารับการช่วยเหลือตามขอบเขตและวัตถุประสงค์เฉพาะ โดยกฎหมายกำหนดให้มีการพิจารณา ดังนี้

2.1.1 ขอบเขตของการช่วยเหลือ

1) การให้กู้ยืมเงินสำหรับดำเนินการก่อตั้งปรับปรุง พัฒนากิจการ SMEs ให้มีประสิทธิภาพ

2) การให้เงินช่วยเหลืออุดหนุนเพื่อนำไปใช้ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการส่งเสริม SMEs

3) การให้เงินช่วยเหลืออุดหนุน ดำเนินการ ร่วมกิจการ ร่วมทุน ลงทุนใดเกี่ยวกับการก่อตั้ง ขยายกิจการ การวิจัยพัฒนา และส่งเสริม SMEs ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

4) การให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนรูปแบบอื่นๆ

2.1.2 ข้อค้ำนึ่งในการให้ความช่วยเหลือ

1) ความเป็นไปได้และความจำเป็นของแผนการดำเนินงานและแผนการใช้จ่ายเงินที่ต้องสอดคล้อง กับแผนปฏิบัติการส่งเสริม SMEs

2) สถานะการเงิน การลงทุน และเงินทุนหมุนเวียน

3) ความเป็นธุรกิจที่ก่อให้เกิดการจ้างงาน รายได้ หรือก่อให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างธุรกิจ

4) การดำเนินธุรกิจตามระบบธรรมาภิบาลที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม และไม่ก่อผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้ สสว. ยังมีกรดำเนินกรตามแผนส่งเสริม SMEs โดยการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ผ่านหน่วยงานอื่น เช่น การส่งเสริมการร่วมลงทุนใน SMEs ของภาคเอกชน โดยการยกเว้นภาษีสำหรับนิติบุคคลที่ร่วมลงทุนกับ SMEs การสนับสนุนด้านการวิจัยและพัฒนา (R&D) (เช่น โครงการให้กู้ยืมดอกเบี้ยต่ำ โครงการด้านการช่วยลดหย่อนภาษี) การสนับสนุนด้านแรงงาน (เช่น การให้กู้ยืมเงินกองทุนเพื่อพัฒนาฝีมือ แรงงาน) เป็นต้น

2.2 องค์กรภาครัฐที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ของต่างประเทศ

คณะผู้วิจัยได้ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายจัดตั้งองค์กรภาครัฐที่มีหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุน SMEs ของประเทศต่างๆ จำนวน 5 ประเทศที่มีความโดดเด่นและประสบความสำเร็จสามารถสรุปเป็นประเด็นเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียกับประเทศไทยได้ดังต่อไปนี้

2.2.1 การกำหนดนิยาม ความเป็นมาและหลักการสำคัญของกฎหมายจัดตั้งองค์กรภาครัฐ

1) ประเทศญี่ปุ่น ได้จัดตั้งสำนักงานวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEA) ซึ่งเกิดขึ้นจากการแก้ปัญหาการผูกขาดทางการตลาดของกลุ่มทุนธุรกิจขนาดใหญ่¹⁵ ทำให้ทิศทางการส่งเสริม SMEs ของประเทศญี่ปุ่นชัดเจนมากกว่าไทยซึ่งจัดตั้งองค์กรภาครัฐที่ส่งเสริมสนับสนุน SMEs เพื่อแก้ปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจที่จำเป็นต้องอาศัยทางแก้ไขปัญหากจากเหตุปัจจัยหลายประการ ทั้งนี้ SMEA เทียบได้กับ สสว. แต่จากปัญหาการผูกขาดทางการตลาดของ

¹⁵ ศุภชัย ศุภชลาศัย และคนอื่นๆ. (2544). การดำเนินมาตรการสนับสนุน SMEs ของต่างประเทศ (กรณีศึกษาประเทศญี่ปุ่น ไต้หวัน อิตาลี และออสเตรเลีย). (กรุงเทพฯ: สถาบันนโยบายเศรษฐกิจ), 3-11.

กลุ่มทุนธุรกิจขนาดใหญ่ จนเป็นที่มาของการจัดตั้ง SMEA¹⁶ ทำให้ทิศทางการส่งเสริม SMEs ของญี่ปุ่นเป็นไปเพื่อป้องกันปัญหานี้ และทำให้วิธีการส่งเสริม SMEs เน้นการรวมกลุ่ม SMEs จนอาจไม่ยืดหยุ่นในการวางนโยบายไปสู่อนาคต

2) สาธารณรัฐสิงคโปร์ การส่งเสริม SMEs มาจากนโยบายที่สนับสนุนการลงทุนจากต่างชาติ การประกอบธุรกิจของผู้เข้ามาอาศัยในดินแดน และพลเมืองสิงคโปร์ ดังนั้น รัฐบาลสิงคโปร์จึงมุ่งส่งเสริมพัฒนา SMEs ไปสู่ธุรกิจขนาดใหญ่อย่างมั่นคงและยั่งยืน จึงแตกต่างจากความ เป็นมาของไทย และสิงคโปร์ไม่มีการบัญญัติกฎหมายที่นำมาปรับใช้เฉพาะในการส่งเสริม SMEs จึงไม่มีการให้คำจำกัดความอย่างเป็นทางการโดยกฎหมายของ SMES ส่วนคำนิยามของ SMEs ที่คณะกรรมการการสร้างมาตรฐานการเพิ่มผลผลิตและการสร้างนวัตกรรม หรือ Standard, Productivity And Innovation Board (SPRING) ซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่ส่งเสริม SMEs โดยตรง นำมาใช้ไม่ได้เป็นคำนิยามอย่างเป็นทางการของ SMEs แต่เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์เบื้องต้นระบุถึงผู้ประกอบการที่สามารถขอรับการช่วยเหลือตามแผนงานสนับสนุน SMEs ที่คณะกรรมการ SPRING จัดทำขึ้นเท่านั้น

3) สาธารณรัฐเกาหลี มีกฎหมาย Framework Act on Small and Medium Enterprises ที่ชัดเจนเพื่อส่งเสริม SMEs ในแต่ละประเภทให้สอดคล้องกับสภาพ ฐานะทางเศรษฐกิจและความต้องการของตน¹⁷ เทียบได้กับไทย ที่มีกฎหมายเฉพาะคือ พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 แต่ภายใต้กฎหมายสาธารณรัฐเกาหลีดังกล่าว ได้นิยาม SMEs โดยพิจารณาจากจำนวนพนักงาน และมูลค่าสินทรัพย์ หรือมูลค่าการขาย¹⁸ ซึ่งอาจส่งผลเสียต่อพฤติกรรมของ SMEs โดย SMEs แต่ละรายจะไม่พยายามเพิ่มจำนวนพนักงาน หรือเพิ่มมูลค่าการขาย เนื่องจากต้องการคงสถานะการเป็น SME เพื่อรับการส่งเสริมจากภาครัฐ ทั้งนี้ ไทยอาศัยกฎหมายลำดับรองในการกำหนดนิยาม SMEs จึงสามารถปรับปรุงนิยามได้ง่ายกว่า

4) สาธารณรัฐฝรั่งเศส การส่งเสริม SMEs ในสาธารณรัฐฝรั่งเศสจะผ่านองค์กรภาครัฐหลายองค์กรมีทั้งองค์กรในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ สำหรับองค์กรในระดับท้องถิ่นที่ให้ความช่วยเหลือ SMEs คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายที่จะช่วยเหลือ SMEs ที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ และปัจจุบัน ยังไม่มีการจัดตั้งองค์กรที่เป็นองค์กรรัฐโดยแท้ เพื่อทำหน้าที่ส่งเสริม SMEs เป็นการเฉพาะและมีหน้าที่ในระดับประเทศในลักษณะ

¹⁶ ปรับปรุงจาก Small and Medium Enterprise Agency, (2013), **Japan's SME policies in relation to the country's economic development**, Retrieved June 13 , 2013, from http://www.sme.ne.jp/policies/O1_hensen/index.html.

¹⁷ Framework Act on Small and Medium Enterprises 1998, Article 3.

¹⁸ Framework Act on Small and Medium Enterprises 1998, Article 2(1).

ทั่วไปแต่อย่างใด¹⁹ ทั้งนี้ เป็นการจัดรูปองค์กรที่แตกต่างจาก สสว. ของไทย ที่มีใช้ทั้งหน่วยงานราชการและมีใช้รัฐวิสาหกิจ อีกทั้งไม่มีกฎหมายเฉพาะ ที่กำหนดนิยามของ SMEs ไว้ด้วย มีเพียงกฎหมายปี ค.ศ. 2008 เท่านั้น ที่ได้กล่าวถึง SMEs เอาไว้ ส่วนคำนิยามที่หน่วยงานที่ส่งเสริม SMEs คือ BPI-Gruppe นำมาใช้นี้ เป็นคำนิยามตามกฎหมายยุโรป

5) เครือรัฐออสเตรเลีย มีพัฒนาการส่งเสริม SMEs โดยอาศัยมาตรการจัดเก็บภาษีที่เอื้อต่อภาคธุรกิจ มีตลาดแรงงานที่ยืดหยุ่นและเป็นแรงงานทักษะสูง มีระบบเศรษฐกิจแบบเปิด หรือแบบเสรีนิยม ซึ่งเน้นปฏิรูปโครงสร้างการดำเนินงานเพื่อพัฒนาความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลกและสร้างโอกาสการพัฒนา SMEs ทั้งนี้ ไทยไม่ได้มีมาตรการส่งเสริม SMEs ที่โดดเด่นอย่างออสเตรเลียก่อนมีกฎหมายจัดตั้ง สสว. แต่ออสเตรเลียไม่มีกฎหมายเฉพาะที่ส่งเสริม SMEs หรือองค์กรที่ทำหน้าที่ในการส่งเสริม SMEs โดยตรงอย่างของไทย ดังนั้น การส่งเสริม SMEs จึงเป็นลักษณะการสร้างโครงการโดยตัวหน่วยงานที่ให้บริการด้านต่าง ๆ แก่ภาคธุรกิจและไม่ได้กำหนดนิยาม SMEs ไว้ตามกฎหมาย²⁰

2.2.2 ขอบเขตลักษณะโครงสร้างองค์กร โครงสร้างการบริหาร และอำนาจหน้าที่ขององค์กร

1) ประเทศญี่ปุ่น ได้แยกหน่วยงานที่ทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนระดับนโยบายออกจากระดับปฏิบัติ คือสำนักงานวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEA) เป็นผู้วางนโยบายระดับชาติด้าน SMEs ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีกระทรวงเศรษฐกิจ การค้าและการอุตสาหกรรม (METI) และมีคณะกรรมการในสภาให้คำปรึกษาในด้านนโยบายเกี่ยวกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (The Small and Medium Enterprise Policy-Making Council) เป็นผู้แนะนำรวมทั้งถ่ายทอดนโยบายสู่หน่วยงานปฏิบัติ²¹ ซึ่งไทยยังไม่ชัดเจนว่า สสว. ปัจจุบันเป็นหน่วยงานวางนโยบายหรือหน่วยปฏิบัติ แต่การที่ญี่ปุ่นกำหนดจำนวนกรรมการประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ ไว้ไม่เกิน 30 คน²² ในคณะกรรมการที่มีหน้าที่ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรี

¹⁹ ไปรอดดู นันทวัฒน์ บรมานันท์, (2551), *บริการสาธารณะในระบบกฎหมายปกครองฝรั่งเศส*, (กรุงเทพฯ: นิติธรรม).

²⁰ ธรรมนิตย์ สุมนต์กุล, (2548), *การควบคุมคุณภาพของกฎ: กรณีศึกษาจากการจัดทำคู่มือการออกกฎของออสเตรเลีย (A Guide to Regulation)*, สืบค้นเมื่อ 1 กรกฎาคม 2556, จาก http://www.lawreform.go.th/lawreform/index.php?option=com_content&task=downloadmedia&file=8722.doc&filetemp=8722.doc&lang=th&id=92.

²¹ Shimada, G. (n.d.). The small and medium enterprise policy-making council, (n.d.), Retrieved June 18, 2013, from http://www.grips.ac.jp/forum/af-growth/support_ethiopia/document/Sep09_SME090828final_a.pdf.

²² สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, (2546). *รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์ เพื่อเปรียบเทียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส และออสเตรเลีย*, (กรุงเทพฯ: คณะกรรมการปรับปรุงกฎหมายเพื่อการพัฒนาประเทศ สถาบันกฎหมายพัฒนาเศรษฐกิจ), 230.

กระทรวงเศรษฐกิจ การค้าและการอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นคณะกรรมการระดับวางนโยบาย อาจไม่เหมาะสมกับไทย เนื่องจากคณะกรรมการมีขนาดใหญ่ อาจทำให้การนัดประชุมและพิจารณา นโยบายต่างๆ ไม่ทันต่อสถานการณ์

2) สาธารณรัฐสิงคโปร์ กฎหมายให้อิสระแก่องค์กร SPRING กำหนดรูปแบบและวิธีการตามอำนาจอย่างครบวงจรและกว้างขวาง รวมถึงไม่ได้จำกัดให้สมาชิกของคณะกรรมการ SPRING ต้องเป็นสมาชิกโดยตำแหน่ง ดังนั้น กรรมการมาจากได้ทั้งภาคเอกชนและภาครัฐ เช่นเดียวกับไทยก็มีกรรมการส่งเสริม SMEs และกรรมการบริหาร สสว. มาจากทั้งภาครัฐและเอกชน แต่ไทยจะระบุตำแหน่งกรรมการจากภาครัฐไว้ด้วย อย่างไรก็ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรมของสิงคโปร์มีบทบาทสำคัญในการจัดตั้งและควบคุมการทำงานของคณะกรรมการ SPRING โดยกฎหมายให้อำนาจรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งและถอดถอนคณะกรรมการทั้งคณะ (ยกเว้นผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร) ซึ่งไทยไม่ควรกำหนดให้อำนาจเจ้ากระทรวงใดกระทรวงหนึ่งควบคุมการทำงานตลอดจนแต่งตั้งและถอดถอนคณะกรรมการส่งเสริม SMEs เพราะอาจทำให้ สสว. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ได้ยาก

3) สาธารณรัฐเกาหลี โครงสร้างมีความเป็นระบบมาก มีกฎหมายที่วางโครงสร้างการส่งเสริม SMEs อย่างเป็นภาพรวมออกมาก่อนคือ Framework Act on Small and Medium Enterprises โดยระบุให้จัดตั้ง SMBA ขึ้นเป็นองค์กรหลักที่ส่งเสริม SMEs ซึ่งกำหนดนโยบายภาพรวม คือ Policy Direction of the Year เป็นการวางแผนปีต่อปีตามสภาพเศรษฐกิจและสังคม และนโยบายย่อยที่นำนโยบายภาพรวมมาทำให้เกิดผลเป็นรูปธรรมเฉพาะเจาะจงไปที่การส่งเสริม SMEs ในเรื่องต่างๆ จึงเห็นได้ว่า SMBA มีความคล้ายคลึงกับ สสว. แต่บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง (Administrator) และผู้บริหารที่มาจากผู้แทนรัฐสภา (Deputy-Administrator) ของ SMBA คือ ผู้ช่วยรัฐมนตรี และผู้แทนจากรัฐสภา ซึ่งมาจากข้าราชการฝ่ายการเมือง อยู่ในวาระครั้งละ 4 ปี อาจทำให้มิติหรือนโยบายของ SMBA ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลทางการเมืองของฝ่ายรัฐบาลมากเกินไป ซึ่งกรณีนี้สามารถแก้ไข โดยปรับปรุงโครงสร้างให้มีฝ่ายเอกชนหรือข้าราชการฝ่ายประจำเข้ามามีส่วนร่วมบริหาร ทั้งนี้โครงสร้างคณะกรรมการส่งเสริม SMEs และคณะกรรมการบริหาร สสว. ประกอบด้วยทั้งข้าราชการประจำและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างๆ รวมถึงภาคเอกชน

4) สาธารณรัฐฝรั่งเศส มีธนาคาร BPI ที่จัดตั้งเพื่อช่วยเหลือทางการเงินแก่ SMEs และมีวิสาหกิจที่มีรูปแบบการดำเนินการขนาดค่อนข้างใหญ่ด้วย โดยเป็นส่วนหนึ่งของรัฐวิสาหกิจ BPI-Groupe ที่ให้บริการสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมและการส่งออก โดยเป็นองค์กรที่สามารถให้บริการได้ง่ายเนื่องจากมีสำนักงานที่ตั้งอยู่ทุกมณฑลหรือทุกแคว้นในสาธารณรัฐฝรั่งเศส ซึ่งแตกต่างจากประเทศไทยที่ยังไม่มีศูนย์ภูมิภาคของ สสว. อีกทั้งฝรั่งเศสยังมีสมาคม APCE ซึ่งเกิดจากความริเริ่มของภาครัฐและรัฐมีบทบาทสำคัญในการจัดตั้งและการบริหาร

สมาคมโดยมีวัตถุประสงค์หลักคือให้ความช่วยเหลือในการจัดตั้งและพัฒนาวิสาหกิจต่าง ๆ รัฐวิสาหกิจ BPI-Groupe ไม่ได้เป็นองค์กรหลักในการส่งเสริม SMEs เพราะหน้าที่ส่งเสริม SMEs ในฝรั่งเศสไม่ได้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นมาเป็นการเฉพาะ แต่เป็นหน้าที่ของหน่วยงานรัฐโดยแท้ ทั้งราชการส่วนกลาง (รัฐ) และการปกครองส่วนท้องถิ่น (แคว้นหรือมลฑล) ซึ่ง สสว. เป็นหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ส่งเสริม SMEs โดยตรงมากกว่า

5) เครือรัฐออสเตรเลีย มีหน่วยงานภาครัฐที่สำคัญในการส่งเสริม SMEs คือ AusIndustry และ Productivity Commission ซึ่ง AusIndustry มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการและกำหนดรูปแบบมาตรการต่าง ๆ ของภาครัฐเพื่อช่วยเหลือภาคอุตสาหกรรม และมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมธุรกิจ ได้แก่ การเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญสามารถอ้างอิงได้ทุกประเภทธุรกิจ ทั้งนี้ AusIndustry จะทำงานร่วมกับทุกภาคส่วนของรัฐบาลและการเข้าถึงแม้ในพื้นที่ห่างไกลมากที่สุด ในขณะที่ Productivity Commission จะผลักดันนโยบายเศรษฐกิจของประเทศ²³ แต่โครงสร้างทั่วไปของ Productivity Commission ไม่ได้มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจน กำหนดเพียงว่าเป็นหน่วยบริหารอิสระที่ศึกษาและเสนอแนะนโยบายทางเศรษฐกิจและการออกกฎระเบียบ เพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและออกกฎ อำนาจหน้าที่ในการส่งเสริม SMEs โดยตรงจึงยังไม่ชัดเจนเท่า สสว.

2.2.3 งบประมาณและการสนับสนุนจากภาครัฐ

1) ประเทศญี่ปุ่น การจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมสนับสนุน SMEs ของประเทศญี่ปุ่นจะมีกระทรวงเศรษฐกิจ การค้า และการอุตสาหกรรม (METI) และ SMEA เป็นองค์กรหลักที่ช่วยดำเนินการในระดับนโยบาย ส่งผ่านในองค์กรปฏิบัติต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ในขณะที่ไทยจัดสรรงบประมาณให้หลายองค์กร งบประมาณจึงกระจาย ขาดเอกภาพ และทำให้ผู้ประกอบการ SMEs ต้องเสียเวลาติดต่อขอรับความช่วยเหลือจากหลายหน่วยงาน²⁴

2) สาธารณรัฐสิงคโปร์ การที่สิงคโปร์ให้หน่วยงาน SPRING เป็นผู้ทำหน้าที่หลาย ๆ ด้านในแนวเดียวกัน จึงลดการจัดตั้งหน่วยงานรัฐอื่นขึ้นมา ลดการทำงานที่ซ้ำซ้อนกัน ลดการขาดเอกภาพ ทำให้การจัดสรรงบประมาณในการจัดตั้งหน่วยงานมีความเหมาะสม ซึ่งเห็นได้ว่าแตกต่างจากการกระจายงบประมาณส่งเสริม SMEs ไปตามหน่วยงานภาครัฐของไทย อย่างไรก็ตาม การจัดสรรงบประมาณให้แก่ SPRING จะกำหนดเป็นนโยบายประจำปีงบประมาณจึงเป็นตัวกำหนดนโยบาย ซึ่งแตกต่างจากไทยที่ยืดหยุ่นให้คณะกรรมการส่งเสริม SMEs เป็น

²³ AusIndustry, **Business plan 2012-13**, Retrieved June 8, 2013, from <http://www.ausindustry.gov.au/AboutUs/Pages/AboutUs-BusinessPlan.aspx>.

²⁴ Ministry of Economy Trade and Industry, (2013), **FY2013 budget hequest**, Retrieved June 13 , 2013, from <http://www.meti.go.jp/english/aboutmeti/policy/fy2013/pdf/130129budget.pdf>.

ผู้กำหนดนโยบายในการให้การสนับสนุน SMEs โดยไม่ผูกติดกับการจัดสรรงบประมาณ ดังเช่นสิงคโปร์

3) สาธารณรัฐเกาหลี การจัดสรรงบประมาณส่งเสริม SMEs จะให้แก่ SMB เพียงองค์กรเดียวทำให้ไม่ทับซ้อนและเป็นเอกภาพ ในขณะที่ไทยจัดสรรงบประมาณให้หลายองค์กร และเกาหลียังได้จัดตั้งกองทุนส่งเสริม SMEs ทั้งด้านเทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา หรือกองทุนส่งเสริมความร่วมมือระหว่างธุรกิจขนาดใหญ่กับ SMEs ซึ่งส่งผลให้กิจการ SMEs ที่เกิดขึ้นจะได้รับการช่วยเหลือจนสามารถเลี้ยงตัวเองได้ อีกทั้ง SMBA ยังสร้างแรงจูงใจให้แข่งขันด้านคุณภาพสินค้าและบริการอย่างเป็นระบบครบวงจร โดย SMBA จะติดตามผลการช่วยเหลือ SMEs เพื่อจะได้ฟื้นฟูแก้ไขในกรณีพบว่า SMEs รายใดมีแนวโน้มไม่ประสบความสำเร็จ ส่วนประเด็นการช่วยเหลือ SMEs ที่ SMBA ไม่มีความชำนาญเพียงพอ SMBA จะไม่ดำเนินการด้วยตนเอง แต่ประสานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องชำนาญในเรื่องนั้น ๆ เข้าร่วมดำเนินการ²⁵ ทั้งนี้ ไทยยังขาดระบบติดตามผลการช่วยเหลือ SMEs ที่เป็นระบบอย่างสาธารณรัฐเกาหลี

4) สาธารณรัฐฝรั่งเศส รัฐวิสาหกิจ BPI-Groupes ซึ่งมีสถานะเป็นธนาคารไม่อาจใช้งบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐโดยตรงในการประกอบกิจการโดยการสนับสนุน SMEs ของตนเอง งบประมาณของรัฐวิสาหกิจ BPI-Groupes จึงมาจากเงินทุนค่าหุ้น และรายได้จากการให้บริการที่เรียกเก็บมาได้เป็นสำคัญ ซึ่งแตกต่างจากงบประมาณของ สสว. ที่รัฐจัดสรรให้

5) เครือรัฐออสเตรเลีย ภาครัฐได้สนับสนุนด้านการเงินแก่ Business Enterprise Centres ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 36 ศูนย์ทั่วประเทศ โดยให้เงินช่วยเหลือแก่ศูนย์ไม่เกิน 100,000 ดอลลาร์ออสเตรเลียต่อปี เพื่อให้ความช่วยเหลือ SMEs ในการเข้าถึงแหล่งข้อมูล และอุดหนุนผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ แต่ไทยไม่มีศูนย์ดังกล่าว นอกจากนี้ ออสเตรเลียยังไม่มียุทธศาสตร์ให้ความช่วยเหลือด้านการเงินในรูปของธนาคาร SMEs มีเพียงการลงทุนในรูปของธุรกิจเงินร่วมลงทุน (Venture Capital) และรัฐบาลเข้ามามีบทบาทเพียงการไปเข้าร่วมทุนกับ Venture Capital ของเอกชนแล้วปล่อยให้เอกชนดำเนินการโดยอิสระและรัฐบาลจะช่วยลดต้นทุนค่าลงทุน (Capital Cost) บางส่วนให้กับเอกชนเท่านั้น²⁶

2.2.4 รูปแบบการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs และการดำเนินการที่ประสบผลสำเร็จ

1) ประเทศญี่ปุ่น มี SMEA เป็นหน่วยงานของรัฐที่มีความคล่องตัว และมีอิสระใน

²⁵ Small and Medium Business Administration, **Government projects for SMEs will become corporation-centered.** Retrieved, July, 25 2013, from http://eng.smba.go.kr/board/boardView.do?board_id=SMBA000006&seq=40237&pageIndex=8&searchCondition=&searchKeyword=&pageUnit=10&mc=usr0001705.

²⁶ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, (2551), **ผลงานวิจัย : การดำเนินมาตรการสนับสนุน SMEs ของต่างประเทศ,** Retrieved July, 25 2013, from <http://www.ryt9.com/s/dip/402267>

การบริหารงานมากกว่าการเป็นส่วนราชการ อีกทั้งยังมีสภาพที่ให้คำปรึกษาในด้านนโยบายเกี่ยวกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในรูปแบบคณะกรรมการโดยมีหน้าที่ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีกระทรวงเศรษฐกิจ การค้าและการอุตสาหกรรม เปรียบเทียบได้กับคณะกรรมการส่งเสริม SMEs ที่ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม SMEs เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีอนุมัติ แต่พัฒนาการด้านกฎหมายส่งเสริม SMEs ของญี่ปุ่นยาวนานกว่าไทย มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก ซึ่งบางฉบับอาจไม่เหมาะกับบริบทพัฒนาการการส่งเสริม SMEs ของไทย

2) สาธารณรัฐสิงคโปร์ มีการกำหนดชื่อกฎหมายในลักษณะที่เอาชื่อคณะกรรมการตามกฎหมายมาเป็นชื่อกฎหมายเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงวัตถุประสงค์สำคัญของกฎหมายและแนวคิดการจัดทำกฎหมาย รวมทั้งแนวคิดในการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐเพื่อให้มีหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งการกำหนดชื่อกฎหมายดังกล่าวจะให้ความสำคัญกับการจัดตั้งองค์กรที่ทำหน้าที่ส่งเสริม SMEs ขึ้นมาก่อน ส่วนหน้าที่ด้านต่างๆ จะกำหนดไว้ในรายละเอียดในเนื้อหาของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง²⁷

3) สาธารณรัฐเกาหลี มีการจัดทำกฎหมายในลักษณะ “กฎหมายชุด (SME Law Kit)” ที่ส่งเสริม SMEs เฉพาะเรื่องโดยตราขึ้น 9 ฉบับ²⁸ และนำหลักการส่งเสริม SMEs ที่กล่าวถึงใน Framework Act on Small and Medium Enterprises 1998 มาสร้างเป็นมาตรการที่ให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมด้วย จึงมีระบบในการทำความเข้าใจและเลือกปรับใช้กฎหมายแต่ไทยไม่ได้จัดทำลักษณะนี้ หากแต่อำนาจหน้าที่ของ SMBA ของเกาหลีเป็นไปตามกฎหมายส่งเสริม SMEs หลายฉบับ อาจเกิดความยุ่งยากในการนำมาใช้ และเกิดความสับสนได้ ซึ่งกฎหมายเหล่านี้ก็ได้กำหนดรายละเอียดอำนาจหน้าที่ในเชิงลึกให้แก่ SMBA

4) สาธารณรัฐฝรั่งเศส รัฐวิสาหกิจ BPI-Groupe มีสถานะเป็นธนาคาร จึงมีอำนาจโดยกฎหมายที่จะให้บริการด้านการเงิน โดยอาจเสนอความช่วยเหลือการเงินให้แก่วิสาหกิจ และ SMEs เกือบทุกรูปแบบ ทำให้ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งทางการเงินได้โดยง่าย แต่การที่ประเทศไทยมีธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทำหน้าที่ช่วยเหลือด้านการเงินของ SMEs จึงทำให้บทบาทของ สสว. ในการบริหารจัดการกองทุนส่งเสริม SMEs ลดน้อยลง สสว. จึงควรเร่งประสานผ่านนโยบายที่เหมาะสมทันต่อสถานการณ์มายังธนาคารพัฒนาวิสาหกิจ

²⁷ Standard, Productivity And Innovation Board Act 1996 Article 6 and Article 7

²⁸ ได้แก่ Promotion of Small and Medium Enterprises and Encouragement of Purchase of Their Products Act, Act on the Protection of the Business Sphere of Small and Medium Enterprises and Promotion of their Cooperation, Act on Special Measures for Small Enterprise Support, Act on the Promotion of Technology Innovation of Small and Medium Enterprise, Special Act on Support for Human Resources of Small and Medium Enterprise, Promotion of Disabled Persons' Enterprise Activities Act, Special Act on the Promotion of Business Conversion in Small and Medium Enterprise, Small and Medium Enterprise Cooperatives Act และ Act on Support for Female-owned Businesses

ขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อลดงานซ้ำซ้อน และได้อาศัยผู้เชี่ยวชาญจากธนาคารโดยตรงในการส่งเสริมการลงทุนของ SMEs อย่างไรก็ตาม หน่วยสนับสนุน SMEs ของรัฐวิสาหกิจ BPI-Group เป็นทั้งธนาคารและหน่วยงานส่งเสริมพัฒนานวัตกรรม เป็นการให้บริการสาธารณะด้านพาณิชย์กรรมและอุตสาหกรรม และเป็นรัฐวิสาหกิจ จึงแสวงหากำไรโดยคิดค่าบริการในการให้บริการส่งเสริม หรือสนับสนุน SMEs ซึ่งแตกต่างจาก สสว.

จากผลการศึกษาวิเคราะห์โครงสร้าง อำนาจหน้าที่ และการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐที่ทำหน้าที่ส่งเสริม SMEs ของไทยเปรียบเทียบกับต่างประเทศ โดยสรุปพบว่า หน่วยงานส่งเสริม SMEs ของต่างประเทศเป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นอิสระในการบริหารงานมากกว่าการเป็นส่วนราชการ ทำให้ภาคเอกชนสามารถมีส่วนร่วมได้อย่างเต็มที่ และมีความยืดหยุ่นในการแต่งตั้ง รวมไปถึงมีเอกภาพในการจัดสรรงบประมาณขององค์กร และยังมีระบบติดตามตรวจสอบการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ที่เป็นไปตามกลไกในหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น จึงควรแก้ไขปรับปรุงกฎหมายและอนุบัญญัติต่าง ๆ ของไทยในประเด็นดังกล่าว เพื่อให้การส่งเสริม SMEs ที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันประสบความสำเร็จมากขึ้น โดยคณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังที่จะกล่าวในส่วนต่อไป

3. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ และการดำเนินงานของหน่วยงานส่งเสริม SMEs พบว่ามีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งองค์กรภาครัฐที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ดังนี้

3.1 โครงสร้างองค์กรและอำนาจหน้าที่

1) ตามกฎหมายได้กำหนดหน้าที่ให้คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต้องนำนโยบายและแผนการส่งเสริม SMEs เข้าสู่คณะรัฐมนตรีเพื่อขอความเห็นชอบแต่องค์ประกอบของคณะกรรมการนั้น มีนายกรัฐมนตรีทำหน้าที่เป็นประธานคณะกรรมการ ดังนั้น การตรวจสอบถ่วงดุลที่คณะรัฐมนตรีอาจพึงกระทำได้จึงไม่เกิดเป็นจริงขึ้น เนื่องจากในทางปฏิบัติคณะรัฐมนตรีก็ต้องให้ความเห็นชอบตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอมา ตลอดจนอาจมีการปฏิบัติงานซ้ำซ้อน จนเกิดปัญหาผลประโยชน์ขัดกันขึ้นได้ จึงควรกำหนดองค์ประกอบหรือรูปแบบของคณะกรรมการฯ โดยมีต้องให้นายกรัฐมนตรีเป็นประธานคณะกรรมการฯ หรือให้คณะกรรมการประกอบไปด้วยผู้ที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ด้านการประกอบธุรกิจ SMEs อย่างแท้จริง โดยมีต้องให้หัวหน้าของส่วนราชการหรือกระทรวงต่าง ๆ เข้ามาเป็นองค์ประกอบ ส่วนอีกความเห็นหนึ่งเห็นว่า การที่มีให้นายกรัฐมนตรีทำหน้าที่เป็นประธานคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมนั้น อาจลดความคล่องตัวในการประสาน

งานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อร่วมมือในการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs เพราะขาดผู้นำสูงสุดของฝ่ายบริหารเป็นผู้รับทราบและร่วมตัดสินใจในองค์การวางนโยบายและแผนการส่งเสริม SMEs ดังนั้น หากจะเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมดังกล่าว ควรหากกลไกอื่นเพื่อเชื่อมโยงบูรณาการการปฏิบัติงานและการประสานงานภายนอก สสว. ให้เกิดประสิทธิภาพด้วย เช่น อาจกำหนดให้ สสว. เป็นหน่วยงานในกำกับสำนักนายกรัฐมนตรี แทนที่จะเป็นกระทรวงอุตสาหกรรม ดังเช่นในปัจจุบัน แต่วิธีการแก้ปัญหาดังกล่าวอาจมีผลกระทบด้านอื่นตามมาด้วย เนื่องจากสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นหน่วยงานที่มีความสัมพันธ์กับการส่งเสริม SMEs น้อยกว่ากระทรวงอุตสาหกรรม

2) จำนวนและองค์ประกอบของคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เมื่อเปรียบเทียบกับคณะกรรมการที่มีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกันหรือใกล้เคียงกันในประเทศ เช่น คณะกรรมการ SPRING Singapore เป็นต้น พบว่า คณะกรรมการของไทยมีจำนวนสมาชิกมากที่สุด และแม้องค์ประกอบจะมาจากหลายภาคส่วนทำให้การพิจารณา นโยบายต่าง ๆ ครอบคลุมทุกส่วน แต่เมื่อพิจารณาถึงอำนาจหน้าที่ส่วนใหญ่ที่เป็นการให้ความเห็นชอบหรือดำเนินการตามเรื่องที่เสนอมาโดย สสว. ตลอดจนให้ความเห็นในประเด็นต่าง ๆ เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไปแล้ว การมีองค์ประกอบคณะกรรมการฯ จำนวนมากอาจไม่มีความจำเป็น และการกำหนดให้ผู้ที่เป็นการรวมการโดยตำแหน่งเป็นบุคคลที่มีตำแหน่งสำคัญทางราชการหรือทางการเมือง ย่อมทำให้คณะกรรมการฯ ไม่สามารถประชุมได้บ่อยครั้ง เรื่องที่จำเป็นต้องเร่งพิจารณาอาจไม่ทันการณ์

3) คณะกรรมการบริหาร สสว. เป็นองค์กรฝ่ายบริหารภายใน ซึ่งเมื่อพิจารณาถึง องค์ประกอบของคณะกรรมการในปัจจุบันมีผู้ที่เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้น องค์ประกอบของคณะกรรมการ โดยตำแหน่งที่เป็นข้าราชการประจำที่ไม่ได้มีหน้าที่โดยตรงในการให้การส่งเสริม SMEs สะท้อนให้เห็นว่าเจตนารมณ์แห่งกฎหมายมุ่งจัดตั้ง สสว. ให้เป็นองค์กรประสานงาน กำหนดนโยบายด้านการส่งเสริม SMEs ไปให้แก่หน่วยงานราชการอื่น ๆ นำไปปฏิบัติมากกว่าที่จะเป็นองค์กรที่ปฏิบัติหน้าที่โดยตรงในการส่งเสริม SMEs หรือติดต่อบริสัมพันธ์กับผู้ประกอบการ SMEs โดยตรง

4) การแบ่งโครงสร้างองค์กรของ สสว. ในปัจจุบันแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ทั้งกลุ่มที่ทำหน้าที่ด้านการให้ความช่วยเหลือ SMEs (กลุ่มเครือข่ายความร่วมมือและกลุ่มความช่วยเหลือสนับสนุน) และกลุ่มที่ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการองค์กรภายในด้านธุรการ (กลุ่มบริหารจัดการ) ส่วนกลุ่มที่สนับสนุนในเรื่องนโยบายและแผน (กลุ่มยุทธศาสตร์) มีการดำเนินการวางยุทธศาสตร์ทั้งภายในและภายนอกองค์กรคาบเกี่ยวกัน คณะผู้วิจัยเห็นว่าควรมีความชัดเจนในการกำหนดรายละเอียดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของแต่ละกลุ่ม ตลอดจนให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการ

ทรัพยากรทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ และเทคโนโลยี เพื่อการส่งเสริม SMEs ให้มากกว่าการบริหารจัดการองค์กรภายใน รวมถึงมีการประชาสัมพันธ์ให้ทั้งบุคลากรภายในและภายนอกองค์กรทราบถึงขอบเขตอำนาจหน้าที่ในแต่ละกลุ่ม เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานที่เกิดประสิทธิผลในการสนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับองค์กร SPRING Singapore แล้วองค์กรของสิงคโปร์ได้แบ่งโครงสร้างองค์กรส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดเพื่อมุ่งช่วยเหลือ SMEs หรือเพื่อปฏิบัติตามภารกิจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามกฎหมายเป็นหลัก ส่วนการดำเนินงานภายในขององค์กรจะเป็นส่วนย่อยซึ่งแม้จะมีความสำคัญแต่ก็ไม่เทียบเท่าภารกิจหลัก

5) พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 ได้จัดตั้งกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อให้ SMEs สามารถขอความช่วยเหลือทางการเงินจากกองทุนดังกล่าว แต่กฎหมายกลับกำหนดให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐอื่น ๆ สามารถขอรับงบประมาณจากกองทุนเพื่อนำไปใช้ในการส่งเสริม SMEs ได้ ซึ่งทำให้เห็นว่า สสว. ไม่ได้เป็นหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่ด้านการส่งเสริม SMEs แต่เป็นเพียงหน่วยงานบริหารกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และเป็นฝ่ายปฏิบัติงานของคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเท่านั้น หาก สสว. จะมีบทบาทส่งเสริม SMEs มากยิ่งขึ้นดังเช่น SMRJ ของญี่ปุ่น และ SMBA ของสาธารณรัฐเกาหลีได้ ก็จำเป็นต้องแก้ไขกฎหมายให้ สสว. กลายเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจอย่างแท้จริงในการช่วยเหลือ SMEs และเป็นหน่วยงานหลักที่มีนิติสัมพันธ์กับผู้ประกอบการของ SMEs โดยตรง อนึ่งการที่จะให้ สสว. สามารถดำเนินการได้นั้น นอกจากจะต้องแก้ไขกฎหมายจัดตั้ง สสว. แล้ว ยังต้องมีงบประมาณสนับสนุนและทรัพยากรที่จำเป็นเพียงพอ ทั้งนี้ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ชี้ว่างบประมาณการดำเนินการของ สสว. ในการให้การสนับสนุน SMEs ในปัจจุบัน ยังไม่เพียงพอและมีจำกัด ซึ่งปัญหาดังกล่าวอาจแก้ไขได้บางส่วนโดยให้ สสว. มีอำนาจในการแสวงหาผลประโยชน์ตอบแทนจากการให้บริการ (เช่น การให้กู้ยืมโดยคิดดอกเบี้ยในอัตราต่ำ หรือค่าธรรมเนียม ค่าเช่า เป็นต้น) ซึ่งอาจนำเอารายได้ส่วนนั้นมาเป็นเงินทุนเพิ่มเติมจากงบประมาณภาครัฐในการส่งเสริม SMEs ได้ ตลอดจนนำมาจัดสรรให้ สสว. ใช้ในการปรับปรุงโครงสร้าง และสรรหาบุคลากรและทรัพยากรที่จำเป็น

6) ควรปรับปรุงกฎหมายที่มุ่งให้คณะกรรมการเป็นองค์กรที่มีอำนาจในการควบคุมสินค้าและบริการของ SMEs ด้วย เพราะการส่งเสริม SMEs จะไม่เกิดผลสำเร็จอย่างยั่งยืน หากคุณภาพของสินค้าและบริการที่มาจาก SMEs ไม่ได้มาตรฐานในระดับที่เป็นที่ยอมรับของสากล โดยการให้ สสว. มีอำนาจหน้าที่ดังกล่าวอาจต้องรวมหน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงานอื่นในการควบคุมคุณภาพสินค้าและบริการมาอยู่ในอำนาจของ สสว. และต้องจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอกับการดำเนินการดังกล่าว

7) พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 ได้กำหนดให้ สสว. เป็นหน่วยงานกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม SMEs เพื่อให้หน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนรับไปปฏิบัติตามนั้น สามารถเปรียบเทียบได้กับหน่วยงาน SMEA ของญี่ปุ่น ซึ่งหากทิศทางการปฏิบัติงานของ สสว. จะดำเนินการตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน คณะผู้วิจัยเห็นว่า สสว. จะต้องเร่งทำความเข้าใจและสร้างวัฒนธรรมองค์กรร่วมกันให้ชัดเจนถึงบทบาทของ สสว. ที่มีใช้หน่วยงานปฏิบัติ หากแต่เป็นหน่วยงานกำหนดนโยบายและแผน ทั้งนี้ การดำเนินการตามภารกิจหลักดังกล่าว อาจอาศัยงบประมาณน้อยกว่าที่ สสว. จะผันบทบาทเป็นหน่วยปฏิบัติการส่งเสริม SMEs

3.2 หน่วยงานกำกับดูแลการทำงานด้านการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

1) ในปัจจุบันคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ไม่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลขององค์กรใด เพราะเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีความเป็นอิสระอันมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานคณะกรรมการ แต่ในทางการเมืองอาจต้องรับผิดชอบต่อคณะรัฐมนตรีผู้ให้ความเห็นชอบนโยบายและแผนปฏิบัติการในการส่งเสริม SMEs ในขณะที่ต่างประเทศมีองค์กรที่มีหน้าที่เช่นเดียวกับคณะกรรมการฯ ของไทย อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงใดกระทรวงหนึ่ง เนื่องจากคณะกรรมการฯ ในต่างประเทศจะเป็นหน่วยงานในสังกัดของกระทรวง (สิงคโปร์) อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงต้นสังกัด หรือเป็นธนาคารของรัฐ (ฝรั่งเศส) ซึ่งแตกต่างจากระบบและรูปแบบคณะกรรมการของไทย ในส่วนนี้คณะผู้วิจัยคงไม่อาจเสนอแนะให้ปรับปรุงระบบกำกับดูแลคณะกรรมการได้ หากยังมีได้แก่กฎหมายจัดรูปแบบของคณะกรรมการเสียก่อน การกำกับดูแล สสว. ซึ่งปัจจุบันอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการนั้น โดยหลักไม่อาจเปลี่ยนแปลงไปให้องค์กรอื่นกำกับดูแลแทนได้ เพราะ สสว. เป็นองค์กรที่มีภารกิจหน้าที่ผูกพันกับคณะกรรมการ และเป็นวิธีการปกติที่ใช้ในต่างประเทศ

2) ปัจจุบัน สสว. ยังไม่มีความชัดเจนในการติดตามตรวจสอบความโปร่งใสการช่วยเหลือด้านเงินทุน และยังไม่มีการกลไกอย่างเคร่งครัดในการติดตามหน่วยงานของรัฐที่ยื่นคำขอรับเงินทุนจากกองทุนส่งเสริม SMEs ซึ่งอาจทำให้ไม่โปร่งใสในการใช้เงินกองทุน และปัญหานี้ไม่สามารถแก้ไขให้หมดสิ้นลงไปได้หากไม่มีการออกกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ที่กำหนดข้อปฏิบัติหรือให้อำนาจ สสว. ตรวจสอบและลงโทษอย่างเคร่งครัด มีประสิทธิภาพ ถูกต้อง และเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

3.3 การจัดให้มีเครือข่ายในส่วนภูมิภาค

1) การสร้างเครือข่ายการให้ความช่วยเหลือต้องถือว่าเป็นหน้าที่สำคัญที่คณะกรรมการและ สสว. จะต้องสร้างให้เกิดขึ้น โดยการสร้างให้ สสว. เป็นหน่วยงานกลางเชื่อมโยง

เครือข่ายระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เพื่อเอื้อประโยชน์และอำนวยความสะดวก แก่ผู้ประกอบการ SMEs ให้ได้สูงสุด และมุ่งไปสู่การเป็นจุดติดต่อจุดเดียวที่ผู้ประกอบการ จะขอรับความช่วยเหลือด้านธุรกิจจากภาครัฐ การใช้เครื่องมือและวิธีการติดต่ออาจยื่นคำขอ โดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

2) การจัดให้มีเครือข่ายในส่วนภูมิภาค มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้เกิดการพัฒนา ที่สมดุลงของ SMEs ทั่วประเทศ อย่างไรก็ตาม ในภาวะกฎหมายปัจจุบัน ที่ สสว. ยังไม่ได้เป็น หน่วยงานปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือแก่ SMEs อย่างแท้จริงนั้น การมีเครือข่ายของ สสว. ในส่วนภูมิภาคอาจจะยังคงไม่จำเป็นมากนัก เพราะแม้ประชาชนซึ่งเป็นผู้ประกอบการจะมา ติดต่อขอความช่วยเหลือกับ สสว. ในส่วนภูมิภาค แต่ สสว. มีทรัพยากรจำกัดในการให้ความ ช่วยเหลือ หรือยังมีอำนาจจำกัดในการให้ความช่วยเหลือ เช่น หากผู้ประกอบการประสงค์ที่จะ ขอรับการสนับสนุนด้านแรงงาน หรือภาษี ซึ่งปัจจุบันผู้ประกอบการต้องติดต่อกระทรวงแรงงาน หรือกรมสรรพากร การมาติดต่อกับ สสว. ก็เป็นเพียงหน่วยงานให้ข้อมูลเท่านั้น แต่เมื่อแก้ไข กฎหมายให้ สสว. เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่อย่างแท้จริงในการช่วยเหลือ สนับสนุน SMEs แล้ว ในกรณีนี้ หน่วยงานของ สสว. ในส่วนของภูมิภาคจะมีความสำคัญเป็นอย่างมาก และเป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะพัฒนา SMEs ในส่วนภูมิภาค

3.4 มาตรการติดตามตรวจสอบการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs

จากการศึกษาพบว่า สสว. ยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายที่ชัดเจนในการติดตามตรวจสอบ การส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ว่า SMEs รายที่ได้รับการช่วยเหลือจากกองทุนส่งเสริม SMEs หรือความช่วยเหลืออื่นใดตามแผนปฏิบัติการส่งเสริม SMEs ของ สสว. ไปแล้วนั้น จะ สามารถดูแลกิจการตนเองได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนหรือไม่ จะประสบผลสำเร็จในกิจการหรือไม่ มีความจำเป็นต้องกลับมาขอรับความช่วยเหลือจากเพิ่มเติมอีกหรือไม่ อีกทั้งตามแผนปฏิบัติการส่งเสริม SMEs ที่ดำเนินการผ่านหน่วยงานภาครัฐอื่นก็ไม่ได้ระบุวิธีการติดตามตรวจสอบ เช่นว่านั้น อย่างไรก็ตาม เมื่อตรวจสอบมาตรการเกี่ยวกับการดำเนินการติดตามตรวจสอบการ ส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 พบว่ามีมาตรการที่อาจมีลักษณะใกล้เคียงกับการติดตามตรวจสอบผลการส่งเสริม และสนับสนุน SMEs ไว้ โดยจำแนกเป็น 2 กรณี ได้แก่

กรณีที่หนึ่ง ตามมาตรา 39 ซึ่งกำหนดให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือ รัฐวิสาหกิจที่มีหน้าที่ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการส่งเสริม SMEs ต้องรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และ มาตรา 40 เพื่อประโยชน์ในการประเมินผลการดำเนินงาน ตามแผนปฏิบัติการ กฎหมายกำหนด ให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจที่มีหน้าที่ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ

มีหน้าที่จัดทำข้อมูลเชิงสถิติออกเผยแพร่ คณะผู้วิจัยเห็นว่าเป็นเพียงการเผยแพร่ข้อมูลผลการช่วยเหลือส่งเสริม SMEs ต่อสาธารณะเท่านั้น ไม่มีความเกี่ยวเนื่องกับการติดตามตรวจสอบ SMEs ว่า SMEs รายที่ได้รับความช่วยเหลือยังคงดำเนินกิจการอยู่หรือไม่ หรือประสบปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินกิจการเพิ่มเติมในเรื่องอื่นใดหรือไม่ อีกทั้งการรายงานผลต่อคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือการจัดทำข้อมูลเชิงสถิติออกเผยแพร่ก็ไม่ได้กำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมว่าจะนำผลของรายงานหรือข้อมูลเชิงสถิติดังกล่าวไปดำเนินการอย่างไรต่อไป จึงเปรียบเสมือนการแจ้งให้คณะกรรมการฯ ทราบ เพื่ออาจนำไปปรับปรุงแผนปฏิบัติการส่งเสริม SMEs ในปีถัดไปเท่านั้น ดังนั้น SMEs ที่ได้รับการช่วยเหลือหรือส่งเสริมไปแล้วจึงไม่ได้ถูกติดตามอย่างเป็นระบบ และชัดเจน

กรณีที่สอง เป็นกรณีตามมาตรา 45 ซึ่งว่าด้วยการเพิกถอนการช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ที่กระทำการโดยไม่สุจริต เพื่อให้ SME ของตนมีสิทธิได้รับการช่วยเหลือ โดยกฎหมายกำหนดให้คณะกรรมการฯ มีอำนาจเพิกถอนการช่วยเหลือแก่ SME รายใดที่กระทำการไม่สุจริต ซึ่งมีการติดตามตรวจสอบในแง่ของพฤติกรรมของผู้ประกอบการ SMEs ว่า ผู้ขอรับการช่วยเหลือใหม่หรือที่ได้รับการช่วยเหลือไปแล้ว และอาจขอความช่วยเหลือเพิ่มเติมได้กระทำการใด ๆ ที่ไม่สุจริตเพื่อสิทธิในการได้รับความช่วยเหลือหรือไม่ ไม่ใช่การติดตามผลว่า SMEs ที่ได้รับความช่วยเหลือไปแล้วจะสามารถดูแลกิจการตัวเองได้อย่างยั่งยืนหรือไม่

นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยยังพบว่า ไม่มีการบัญญัติกฎหมายลำดับรองเกี่ยวกับวิธีการติดตามตรวจสอบ ผลของการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 เลย อีกทั้งเมื่อพิจารณาโครงสร้างองค์กรของ สสว. แล้ว พบว่า ภายใต้กลุ่มงานยุทธศาสตร์ แม่ สสว. ได้มีการจัดตั้งสำนักติดตามและประเมินผลโครงการ แต่อย่างไรก็ตามการดำเนินการติดตามของสำนักติดตามและประเมินผลเป็นเพียงการติดตามตรวจสอบ ว่า SMEs ที่เข้ามาขอรับการส่งเสริมนั้นได้ดำเนินการตามแผนที่เสนอแก่ สสว. อย่างถูกต้องหรือไม่เท่านั้นไม่ได้เป็นการติดตามตรวจสอบถึงความเป็นไปในการดำเนินกิจการของ SMEs ภายหลังจากที่ได้รับการช่วยเหลือไปแล้ว ในลักษณะของการเป็นพี่เลี้ยงแต่อย่างใด

ประเด็นดังกล่าวคณะผู้วิจัยเห็นว่า พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 ไม่ได้เปิดโอกาสในการสร้างมาตรการติดตามตรวจสอบผลการดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs แต่อย่างใด และเมื่อพิจารณาจาก มาตรา 11 (7) แห่งพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าว ที่กำหนดให้คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีอำนาจในการเสนอแนะมาตรการด้านการเงินการคลังการภาษีอากรหรือมาตรการด้านอื่นเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติการตามนโยบายและแผนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้วยเหตุนี้ คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

สามารถอาศัยกลไกตาม มาตรา 11 นี้กำหนดวิธีการหรือมาตรการสำหรับการติดตามผลการปฏิบัติการตามแผนส่งเสริม SMEs พร้อมกับแผนปฏิบัติ การเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีได้

คณะผู้วิจัยจึงเสนอแนะให้คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ดำเนินการกำหนดประเด็นการติดตามตรวจสอบผลการดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ไว้ในนโยบายและแผนการส่งเสริม วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และเพื่อให้เกิดความสอดคล้องในการปฏิบัติตามนโยบายและแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมดังกล่าว สสว. โดยผ่านคณะกรรมการบริหาร สสว. ที่ต้องนำประเด็นการติดตามตรวจสอบผลการดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs เช่นว่านั้นมากำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

3.5 การให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่ SMEs

1) การกำหนดหลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือด้านการเงินกว้างเกินไป ซึ่งจากการศึกษาพบว่า การให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่ SMEs ซึ่งถือเป็นหัวใจหลักของการส่งเสริม SMEs มี 2 ช่องทาง คือ ช่องทางที่หนึ่ง การขอรับการสนับสนุนโดยตรงจาก สสว. โดยจัดตั้งขึ้นเป็น “กองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” หลักเกณฑ์ในการขอรับการช่วยเหลือดังกล่าว ระบุอยู่ภายใต้กฎกระทรวงอุตสาหกรรม การขอและการให้ความช่วยเหลือ การส่งเสริม หรือการสนับสนุน และคุณสมบัติของ SMEs กลุ่ม SMEs หรือองค์การเอกชนที่มีสิทธิขอความช่วยเหลือส่งเสริมหรือการสนับสนุนจากกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2556 ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 และช่องทางที่ 2 การขอรับการสนับสนุนผ่านหน่วยงานอื่นตามแผนปฏิบัติการส่งเสริม SMEs ที่ สสว. ได้จัดทำขึ้นทุกปี เป็นกรณีที่ สสว. ได้จัดทำแผนขึ้นเพื่อขอความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในการจัดทำโครงการสนับสนุน SMEs ในรูปแบบต่างๆ

คณะผู้วิจัยพบว่า มาตรการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่ SMEs โดย สสว. ยังไม่เหมาะสมเท่าที่ควร เนื่องจาก SMEs ที่ร้องขอรับการช่วยเหลืออุดหนุนจาก สสว. มีจำนวนมาก แต่ยังไม่มีความชัดเจนในตัวผู้ประกอบการว่า ต้องการเงินช่วยเหลือเพื่อใช้ในวัตถุประสงค์ใด ซึ่งจำเป็นต้องให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการ SMEs ถึงช่องทางการบริหารจัดการเงินที่ได้รับความช่วยเหลือ²⁹ ประกอบกับอำนาจของ สสว. ด้านการพิจารณาเรื่องการให้เงินช่วยเหลือจากกองทุนส่งเสริม SMEs กว้างมาก ซึ่งกองทุนส่งเสริม SMEs สมควรช่วยเหลือ

²⁹ ธาณินทร์ ณะอม, รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนกรรมการในคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs), (13 พฤศจิกายน 2556), สัมภาษณ์.

เฉพาะในกรณีที่ทำเป็นอย่างยิ่งเท่านั้น³⁰ เมื่อพิจารณาถึงจำนวนเงินงบประมาณที่กองทุนส่งเสริม SMEs ได้รับจัดสรรมาจากภาครัฐ เปรียบเทียบกับความต้องการได้รับความช่วยเหลือของ SMEs ทั้งประเทศ ประกอบกับการที่มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่ทำหน้าที่ช่วยเหลือเงินทุนแก่ SMEs หลายหน่วยงานด้วยกัน ทั้งนี้ โดยหลักแล้วกฎกระทรวงอุตสาหกรรม พ.ศ. 2556 ว่าด้วยหลักเกณฑ์ในการให้ความช่วยเหลือแก่ SMEs จะกำหนดหลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือในลักษณะทั่ว ๆ ไป เช่น เพื่อการดำเนินการก่อตั้ง ปรับปรุง หรือเพิ่มขีดความสามารถของกิจการ SMEs เพื่อการวิจัยและพัฒนา เป็นต้น และกฎหมายได้กำหนดถ้อยความไว้ให้ตีความได้กว้างขวางมาก จนขาดความชัดเจนถึงการซึ่งนำหน้าหนักความจำเป็นของการใช้งบประมาณกองทุนส่งเสริม SMEs จึงควรต้องปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการใช้เงินกองทุน โดยระบุตัวอย่างรูปแบบการส่งเสริมสนับสนุน SMEs เช่น การให้ความช่วยเหลือด้านลดหย่อนภาษีแก่ SMEs การให้เงินสนับสนุนในเหตุฉุกเฉินจากภัยธรรมชาติ เป็นต้น และให้ สสว. และคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นหน่วยงานหลักที่ใช้เงินกองทุนเพื่อสนับสนุน SMEs โดยตรงมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ด้วยวิธีการที่ไม่จำกัดเพียงการให้กู้ยืมโดยตรงเท่านั้น มิต้องให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐอื่น ๆ มีสิทธิใช้เงินกองทุนดังกล่าวอีก อันอาจเป็นการทำให้งบประมาณในการดำเนินการให้การสนับสนุน SMEs ที่ สสว. สามารถนำมาใช้ได้เองคงเหลืออยู่ในจำนวนที่เพียงพอ และ สสว. ควรเป็นหน่วยงานตรวจสอบติดตามผลการใช้เงินกองทุน และมีอำนาจในการออกคำสั่งลงโทษการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมายด้วย

อนึ่ง มีข้อสังเกตในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณและบริหารจัดการกองทุนส่งเสริม SMEs ให้เหมาะสม ตามมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 ได้กำหนดให้ สสว. มีวันสิ้นปีบัญชีตามปฏิทินคือวันที่ 31 ธันวาคมของทุกปี ซึ่งแตกต่างจากหน่วยงานภาครัฐหลายหน่วยงาน ทำให้ สสว. ต้องบริหารนโยบายการดำเนินงานให้สอดคล้องเวลาที่กฎหมายกำหนด โดย สสว. อาจอาศัยช่องทางสะสมเงินกองทุนไว้เพื่อใช้จ่ายให้ถูกต้องตามกฎหมายและทันต่อสถานการณ์เพื่อส่งเสริม SMEs เป็นสำคัญ

โดยสรุป มีความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเกือบทุก ๆ ส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำให้คณะกรรมการฯ และ สสว. กลายเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจในการดำเนินการอย่างครอบคลุม มีงบประมาณ ทรัพยากร บุคลากรที่เพียงพอ ในการให้การส่งเสริมสนับสนุน ช่วยเหลือ และมีอำนาจในการติดตามตรวจสอบการให้ความช่วยเหลือ SMEs ด้วย

³⁰ อาทิตย์ วุฒิศะโร, รองปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม กรรมการในคณะกรรมการบริหารสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, (30 ตุลาคม 2556), สัมภาษณ์.

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. (2551). **ผลงานวิจัย: การดำเนินมาตรการสนับสนุน SMEs ของต่างประเทศ**. สืบค้นเมื่อ 4 มิถุนายน 2556, จาก <http://www.ryt9.com/s/dip/402267>.
- คณะกรรมการพัฒนากฎหมายสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (ม.ป.ป.). **ภาพรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของ 4 ประเทศ**. สืบค้นเมื่อ 12 กรกฎาคม 2556, จาก <http://www.lawreform.go.th/lawreform/index.php?option>
- เดือนเด่น นิคมบริรักษ์ และคณะ. (2554). **โครงการวิเคราะห์กฎหมายและกฎระเบียบที่สำคัญโดยเปรียบเทียบกฎหมายและกฎระเบียบต่างประเทศ และจัดทำสรุป**. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย. (2556). **SMEs analysis**. สืบค้นเมื่อ 18 มิถุนายน 2556, จาก http://www.thaifranchisecenter.com/download_file/files/group12120120629150654.pdf
- ธรรมนิติย์ สุมนัตกุล. (2548). **การควบคุมคุณภาพของกฎ: กรณีศึกษาจากการจัดทำคู่มือการออกกฎของออสเตรเลีย. (A Guide to regulation)**. สืบค้นเมื่อ 1 กรกฎาคม 2556, จาก http://www.lawreform.go.th/lawreform/index.php?option=com_content&task=downloadmedia&file=8722.doc&filetemp=8722.doc&lang=th&id=92].
- ศุภักษร ศุภขลาสัย และคณะ. (2544). **การดำเนินมาตรการสนับสนุน SMEs ของต่างประเทศ (กรณีส่งเสริมประเทศญี่ปุ่น ไต้หวัน อิตาลี และออสเตรเลีย)**. กรุงเทพฯ: สถาบันนโยบายเศรษฐกิจ.
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2546). **รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์ เพื่อเปรียบเทียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส และออสเตรเลีย**. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการปรับปรุงกฎหมายเพื่อการพัฒนาประเทศ สถาบันกฎหมายพัฒนาเศรษฐกิจ, สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. **รายงานสถานการณ์วิสาหกิจรายย่อย (Micro enterprises) ปี 2551**. สืบค้นเมื่อ 18 มิถุนายน 2556, จาก http://www.sme.go.th/Documents/2553/ry/AW_mico_NEW.pdf
- Association of Bank in Singapore. (2007). **Financial Handbook for SMEs, Singapore**. Retrieved June 8, 2013, from http://www.spring.gov.sg/Resources/Documents/Guidebook_Financial_Handbook_for_SMEs.pdf

- AusIndustry. **Business plan 2012-13**. Retrieved June 8, 2013, from <http://www.ausindustry.gov.au/AboutUs/Pages/AboutUs-BusinessPlan.aspx>
- Economist Intelligence Unit 2010. (2010). **SMEs in Japan a new growth driver?**. Retrieved June 18, 2013, from http://www.managementthinking.eiu.com/sites/default/files/EIU_Microsoft_JapanSMEs_FINAL-WEB.pdf
- Lilischkis, S. (2011). **Policies in support of high-growth innovative SMEs: An INNO-grips policy brief by empirica communication and technology research**. Bonn: European Commission, 53.
- Ministry of Economy Trade and Industry. **FY2013 budget request**. (2013). Retrieved June 13, 2013, from <http://www.meti.go.jp/english/aboutmeti/policy/fy2013/pdf/130129budget.pdf>.
- Nakagawa, R. (October 2012). "The policy approach in promoting small and medium sized enterprises in Japan." **International Business & Economics Research Journal**. 11 (10) 1087. Retrieved June 15, 2013, from <http://journals.cluteonline.com/index.php/IBER/article/download/7254/7323>
- Office of Trade Policy. (2007). **The investment policy of Australia**. Retrieved July 25, 2013, from http://otp.moc.go.th/index_data.php?page=content&nodeID=534&menu_country=AU
- Shimada, G. The Small and Medium Enterprise Policy-Making Council. (n.d.). Retrieved June 18, 2013, from http://www.grips.ac.jp/forum/af-growth/support_ethiopia/document/Sep09_SME090828final_a.pdf.
- Small and Medium Business Administration. **Small and medium business administration**. Retrieved July 25, 2013, from <http://eng.smba.go.kr>
- Small and Medium Enterprise Agency. (2013). **Japan's SME policies in relation to the country's economic development**. Retrieved June 4, 2013, from http://www.sme.ne.jp/policies/01_hensen/index.html
- Small and Medium Enterprise Agency. (2013). **Small and medium-sized enterprise basic law : Chapter 1 general provisions**. Retrieved June 2, 2013, from http://www.chusho.meti.go.jp/sme_english/outline/08/01_01.html

Translated Thai References

- Department of Industrial Promotion. (2008). **Research: The implementation of measures to support SMEs abroad.** Retrieved June 4, 2013, from <http://www.ryt9.com/s/dip/402267>
- Law Reform Commission, **Office of the council of state.** (n.d.). **Overview of SMEs of the four countries.** Retrieved July 12, 2013, from <http://www.lawreform.go.th/lawreform/index.php?option>
- Deuanden Borirak and others. (2011). **The project analyzing the legal and regulatory matters by comparing, foreign laws and regulations, with the conclusion.** Submitted to The Office of Small and Medium Enterprises Promotion. Bangkok: The Thailand Development Research Institute.
- Export-Import Bank of Thailand. (2013). **SMEs analysis.** Retrieved June 18, 2013, from http://www.thaifranchisecenter.com/download_file/files/group12120120629150654.pdf
- Sumantakul, T. (2005). **Quality control of the rules: A case study of a manual to rule out of Australia. (A Guide to regulation).** Retrieved July 1, 2013, from http://www.lawreform.go.th/lawreform/index.php?option=com_content&task=downloadmedia&file=8722.doc&filetemp=8722.doc&lang=th&id=92
- Supachalasai, S. et al. (2001). **The implementation of measures to support SMEs abroad (The case study of Japan , Taiwan, Italy and Australia).** Bangkok: Economic Policy Institute.
- Thailand Development Research Institute. (2003). **The complete study to compare the laws relating to the development and promotion of SMEs in Japan, France and Australia.** Bangkok The Law Reform Commission to developing countries, Economic Development Law Institute.
- The Office of Small and Medium Enterprises Promotion. **Report on micro-enterprises (Micro enterprises) in 2008.** Retrieved June 18, 2013, from http://www.sme.go.th/Documents/2553/ry/AW_mico_NEW.pdf